

BUDAPEST, III. KERÜLET, BOGDÁNI ÚT–FOLYAMÓR UTCA–MATRÓZ UTCA (HRSZ. 18436, 19249/2)

Szennyvíz- és vízhálózat kiépítése

Lelőhely-azonosító: 45886, 45907, 72911

KULCSSZAVAK: római kor, szórvány, réteganyag

BUDAPEST, DISTRICT III, BOGDÁNI ROAD–FOLYAMÓR STREET–MATRÓZ STREET (PLOT NOS. 18436, 19249/2)

Sewage and water supply network installation

Site IDs: 45886, 45907, 72911

KEYWORDS: Roman Age, stray finds, layer finds

A Budapesti Történeti Múzeum részéről 2021. április 23. és június 9. között Budapest III. kerületében a Bogdáni út, a Folyamór utca és a Matróz utca nyomvonalát érintő szennyvíz- és vízhálózat kiépítéséhez kapcsolódó kézi- és gépi földmunkák régészeti megfigyelése zajlott mintegy 470 m² területen.

A megfigyelt területet aszfaltozott közút fedte, illetve a megnyitott nyomvonalakon korábban már telepítettek közműveket, így a terület nagy mélységig erősen bolygatott volt. A jelenlegi szennyvíz- és vízhálózat kiépítéséhez kapcsolódó földmunkák 150–200 cm (107,38–106,28 mBf) mélységben érintették a talajt. Az aszfaltozott út és alapozása 20–30 cm vastag volt, amely alatt 30–50 cm vastag homokos mesterséges feltöltési réteg következett, majd ez alatt 100–150 cm vastag építési törmelékkal és recens hulladékkal feltöltött planírozás volt megfigyelhető. (1–2. kép) A megfigyelt közműárkok szélessége 1–1,3 méter volt.

A Matróz utcai szakaszon az Óbuda KSZKI Oktató- és Vizsgaközpont (Folyamór utca 22.) épületének déli oldalán a modern feltöltésből előzetesen római korra keltezhető szórvány leletanyag került elő: két darab festett, faragott kváderkő (3–4. kép), valamint egy nagyméretű, masszív, vörös színűre festett freskótöredék

Between April 23 and June 9, 2021, on behalf of the Budapest History Museum, archaeological monitoring of both manual and machine earthworks was carried out in Budapest, District III, along the alignment of Bogdáni Road, Folyamór Street, and Matróz Street, in connection with the construction of a sewage and water supply network, over an area of approximately 470 m².

The investigated area was covered by an asphalted roadway, and utility infrastructure had previously been installed along the opened trenches, resulting in significant disturbance to the ground to considerable depth. The earthworks related to the construction of the current sewage and water supply network reached a depth of 150–200 cm (107.38–106.28 a.B.S.I.*). The asphalt surface and its foundation layer were 20–30 cm thick, beneath which lay a 30–50 cm thick sandy artificial fill layer, followed by a 100–150 cm thick levelled deposit containing construction debris and recent waste. (Figs. 1–2) The monitored utility trenches were 1–1.3 m wide.

At the Matróz Street section, on the southern side of the Óbuda KSZKI Training and Examination Centre (22 Folyamór Street), stray finds datable to the Roman Age were recovered from the modern fill prior to exca-

* above Baltic Sea level

1. kép: A megfigyelés helyszínén tapasztalt rétegtrend (Fotó: Hajdu Barbara)

Fig. 1. Section stratigraphy observed at the site (Photo by Barbara Hajdu)

2. kép: A közműárókban jelentkező rétegtrend (Fotó: Hajdu Barbara)

Fig. 2. Stratigraphic sequence observed in the utility trench (Photo by Barbara Hajdu)

3. kép: A zöldes színű festék nyomait őrző egyik faragott kő a megtalálás pillanatában (Fotó: Hajdu Barbara)

Fig. 3. One of the carved stones with green paint traces at the moment of discovery (Photo by Barbara Hajdu)

4. kép: Kőfaragó eszköz nyomai a kváderkő felületén tisztítás után (Fotó: Káposztás Gyöngyike)

Fig. 4. Tool marks on the ashlar surface after cleaning (Photo by Gyöngyike Káposztás)

5. kép: A vörös színű freskó tisztítás után az Aquincumi Múzeum restaurátor műhelyében
(Fotó: Káposztás Gyöngyike)

Fig. 5. The red fresco fragment after cleaning in the conservation workshop of the Aquincum Museum
(Photo by Gyöngyike Káposztás)

(5. kép), mindkettő másodlagos pozícióban. A téglatest alakú faragott kövek körülbelül 50×20×20 cm méretűek voltak. A hosszabbik oldaluk mentén egy hosszanti vájat lett kifaragva (3. kép), illetve az egyik kövön megfigyelhető volt a vasalás nyoma, amellyel egy másik kőhöz illesztették. A kövek felületén látható festéknymok fehér, zöld és kék színűek voltak. Feltehetően sír körüli lábazati elemhez vagy egyéb építményhez tartozhattak. Mivel ezek a leletek csupán másodlagos pozícióban láttak napvilágot, ezért sajnálatos módon funkciójukat nem ismerjük, és keltezésük is bizonytalan. Mindenesetre a római kori kőfaragás és falfestészet tanulmányozása szempontjából igen értékes tudományos jelentőséggel bírnak.

A régészeti megfigyelés során régészeti korú jelenség nem, viszont régészeti korú leletanyag (római kori faragott kövek és freskótöredék) került elő, így a megfigyelés pozitív eredménnyel zárult.

RÉSZTVEVŐK: Hajdu Barbara régész, Kirchhof Anita régész, Káposztás Gyöngyike restaurátorasszisztens

Hajdu Barbara

vation: two painted, carved ashlar blocks (Figs. 3–4), as well as a large, massive fragment of red-painted fresco (Fig. 5), all in secondary context. The rectangular ashlar blocks measured approximately 50 × 20 × 20 cm. Along their longer edges, a longitudinal groove had been carved (Fig. 3), and one of the stones showed traces of iron fittings used to attach it to another block. Traces of paint visible on the stone surfaces included white, green, and blue. These elements likely belonged either to a funerary architectural feature or to some other built structure. Since the finds were recovered only in secondary context, their original function remains unknown, and their dating is uncertain. Nevertheless, they are of considerable scholarly importance for the study of Roman stoneworking and wall painting.

No archaeological features were observed during the monitoring; however, archaeological-period finds (Roman carved stones and a fresco fragment) were recovered. The monitoring therefore concluded with a positive result.

CONTRIBUTORS: Barbara Hajdu (archaeologist), Anita Kirchhof (archaeologist), Gyöngyike Káposztás (assistant conservator)

Barbara Hajdu